

ODSJEK ZA NADZOR

Br. 06-11-4757-26/16

Podgorica, 04.10.2016. godine

Na osnovu člana 50 stav 1 tačka 1 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti (Sl.list.79/08, 70/09 i 44/12) i odredbi Zakona o inspekcijskom nadzoru ("Sl.list RCG", br. 39/03 od 30.06.2003, i "Sl. list Crne Gore", br.76/09 od 18.11.2009.), Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama izvršila je nadzor nad sprovođenjem zaštite ličnih podataka i sačinila

ZAPISNIK O NADZORU

Nadzor izvršen kod: **Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore**

Osnovni podaci o subjektu nadzora: Državni organ, Ministarstvo

Odgovorno lice subjekta nadzora: Goran Danilović, ministar

Postupak nadzora započet, dana 26.09.2016. godine sa početkom u 11:10 časova, u prostorijama subjekta nadzora, adresa: Bulevar Svetog Petra Cetinjskog br. 22 Podgorica.

Nadzoru prisutni: Sandra Bugarin, Generalna direktorica Direktorata za upravne unutrašnje poslove; Tatjana Drobnjak, načelnica službe za informacione tehnologije; Remzija Ademović, načelnica direkcije za lične isprave i prebivališta; Milena Milošević i Seid Ećo, službenici direktorata za upravne unutrašnje poslove.

Postupak nadzora izvršio: Mladen Prelević, kontrolor

Predmet nadzora

Postupanje po nalogu direktora Agencije za vršenje nadzora br. 06-11-4757-23/16 od 22.09.2016. godine. Predmet nadzora odnosi se na utvrđivanje detaljnog činjeničnog stanja da li je od strane Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore bilo obrade u smislu dostavljanja ličnih podataka iz Biračkog spiska i svih izvornih registara, u kojem obimu, po kojem osnovu i na koji način Koordinacionom tijelu za praćenje implementacije izbornog procesa.

U postupku nadzora utvrđeno je sljedeće činjenično stanje:

Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore je rukovalac zbirke ličnih podataka Evidencija o biračkom spisku i saglasno članu 4 Zakona o biračkom spisku vodi elektronsku zbirku ličnih podataka o biračima a koja prema članu 5 Zakona o biračkom spisku obuhvata birački spisak, evidenciju biračkih područja i biračkih mjesta. Pravni osnov vođenja ove evidencije propisan je članovima 10 i 11 Zakona o biračkom spisku. Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore donijelo je interna pravila: Uputstvo o sigurnosti računarskog sistema br.01-652/2 od 19.01.2009.godine, Uputstvo o kontroli pristupa prostoru koji koristi Služba za informacione tehnologije Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave br. 01-650/1 od 19.01.2009. godine, Uputstvo o načinu utvrđivanja potreba za nabavku i provjere nabavljene računarske opreme br. 01-3420/1 od 15.12.2009. godine, Uputstvo o pristupu i kontroli pristupa računarskom sistemu Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave br. 01-652/1 od 19.01.2016. godine, na osnovu člana 39 stav 3 Zakona o državnoj upravi („Službeni list RCG“, broj 38/03 i „Službeni list RCG“, broj 22/08), kao i Uputstvo o obradi ličnih podataka u Ministarstvu unutrašnjih poslova br.01-011/15-75955/1 od 14.12.2015. godine, na osnovu člana 38 Zakona o državnoj upravi („Službeni list CG“, br. 38/03, 22/08 i 42/11).

Uvidom u Registar zbirke ličnih podataka koji vodi Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama utvrđeno je da je zbirka koja je uspostavljena 29.04.2015. godine „Birački spisak evidencija biračkih područja i biračkih mjesta“ dostavljena od strane Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore na propisanom obrascu, saglasno čl. 26 i 27 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, i ista sadrži sljedeće vrste ličnih podataka: ime i prezime, JMB birača, datum i mjesto rođenja, državljanstvo, pol, mjesto prebivališta i adresa, datum prijave posljednjeg prebivališta, naziv jedinice lokalne samouprave, broj i naziv biračkog područja, brojevi biračkih mjesta koji mu pripadaju, broj i naziv biračkog mjesta. Podaci se prikupljaju iz izvornih registara: matičnih registara rođenih i umrlih, registara crnogorskih državljana, registara prebivališta.

Rješenje o obrazovanju Koordinacionog tijela za praćenje implementacije izbornog procesa je donijeto od strane Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore, dana 01.07.2016 godine br.050/16-42220/1, na osnovu čl. 55 stav 2 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave. U stavu 6 predmetnog rješenja navodi se da će Ministarstvo unutrašnjih poslova članovima Koordinacionog tijela obezbjediti tehničke, administrativne i prostorne uslove za nesmetani uvid u birački spisak i u sve izvorne registre.

Prilikom nadzora, Sandra Bugarin, Generalna direktorica Direktorata za upravne unutrašnje poslove, na pitanje kontrolora da li se podaci iz Biračkog spiska i Izvornih registara dostavljaju članovima Koordinacionog tijela, je saopštila da se navedeni podaci dostavljaju narezani na CD-u. Takođe je istakla da Služba za informacione tehnologije dostavlja jedan CD, a da nakon toga službenici Direktorata za upravne unutrašnje poslove narezuju CD-ove za sve članove KT i iste im dostavljaju lično (na ruke).

Kontrolor je u postupku nadzora tražio dostavljanje sljedećih podataka:

- Nalozi kojima je traženo od Službe za informacione tehnologije da se dostave podaci članovima koordinacionog tijela;
- Odgovori službe za informacione tehnologije;
- Iz interne knjige (dostavne knjige ministra), sve što je dostavljeno od ministra ka koordinacionom tijelu;
- Mišljenja Odeljenja za zaštitu podataka o ličnosti i slobodan pristup informacijama-MUP-a;
- Interna pravila obrade i zaštite ličnih podataka (saglasno članu 26 stav 2 tačka 10 zakona o zaštiti podataka o ličnosti);
- Zapisnici i Zaključci sa sastanaka koordinacionog tijela;
- Interna pravila koja su određena na osnovu propisa kojima se uređuje informaciona bezbjednost;
- Uputstvo o sigurnosti računarskih sistema od 19.01.2009, br. 01-652;
- Uputstvo o pristupu i kontroli pristupa sistema, a sve u cilju obezbjeđenja bezbjednosti obrade podataka sa ciljem da se automatski evidentiraju korisnici ličnih podataka, podaci koji se obrađuju i pravni osnov za korišćenje podataka.

Prilikom nadzora kontrolu je omogućen pristup u posebnu kancelarija namijenjenu za potrebe Koordinacionog tijela. U kancelariji su uočeni monitori na zidu koje nadgledaju kamere, koje bi , cijeneći njihove pozicije, trebalo da snimaju šta se radi na monitorima. Soba je opremljena sa tri računara na kojim bi trebalo da se radi i aplikacija koja se pokreće pomoću uređaja za otisak prsta. Generalna direktorica Direktorata za unutrašnje upravne poslove je saopštila da soba još nije u funkciji jer uređaj za otisak prsta ne funkcioniše.

U Direktoratu za unutrašnje upravne poslove postoji aplikativno rješenje na pojedinim kompjuterima. Za pristup aplikaciji treba šifra, nema pristupa internetu, ima digitalni sertifikat da bi se pristupilo bazama. Pristup imaju samo ovlašćeni službenici.

U postupku nadzora, VD načelnica službe za informacione tehnologije Tatjana Drobnyak nije mogla dati informacije u vezi predmeta nadzora koje su tražene od strane kontrolora obzirom da je na navedenu funkciju imenovana 23.09.2016. godine, te da se u toku dolaska u kontrolu radilo o njenom prvom radnom danu na toj pozici, a nije još izvršena primopredaja radnog mjesta. Imenovana je izjavila da je Nataša Starovlah Knežević pod suspenzijom.

Dana 26.09.2016. godine Nataši Starovlah Knežević od strane kontrolora upućen je poziv za davanje izjave, br. 06-11-4757-25/16, putem emaila i na arhivu MUP-a. Istog dana u 15 časova je Nataše Starovlah Knežević došla u prostorijama Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama i tom prilikom je imenovana dala izjavu u pisanoj formi koja sadrži hronologiju događaja vezanih za zahtjeve za dostavljanje podataka Koordinacionom tijelu, ministru i Generalnoj direktorici Direktorata za upravne unutrašnje poslove. Izjava sadrži sljedeće:

“ Shodno započetom nalogu od strane kontrolora Agencije za zaštitu podataka o ličnosti i slobodan pristup informacijama dostavljam hronologiju događaja vezanih za zahtjeve za dostavljanje podataka Koordinacionom tijelu, ministru i direktorici Direktorata za upravne unutrašnje poslove i prateću dokumentaciju.

Prvi sastanak Koordinacionog tijela održan 05.07.2016. godine - prisustvovala Nataša Starovlah-Knežević

06.07.2016. Pitanja dostavio Vuk Maraš na mail.

07.07.2016. na mail poslat zahtjev Radovića na koji koliko ja znam niko nije odgovorio.

Zahtjev je poslat ministru a odnosio se na dostavu svih registara u elektronskom obliku.

08.07.2016. ja dostavila Sandri i Dragani odgovor na pitanja Maraša sa zahtjevom da one dopune odgovore na pitanja pravne prirode.

Zahtjevi sa prvog sastanka su bili da se dostave članovima KT-a sledeći podaci:

- Radović tražio da se u elektronskoj fromi dostave registari: državljana, rođenih, umrlih, vjenčanih, odjave i prijave prebivališta, ličnih karata, i matičnih brojeva građana. Zahtjev je uputio pisano ministru. - SIT zahtjev nije realizovao.
- Maraš tražio da mu se dostave svi podaci vezani za rezultate AFIS-a. U odgovorima SIT-a na pitanja pojašnjeno da za dostavu ovih podatka treba navesti po kom pravnom osnovu se podaci traže.
- Maraš tražio da mu se dostave podaci o licima iz evdeincije granične kontrole koja su napustila Crnu Goru od 07.04.2103. godine a da se nisu vratila u Crnu Goru godinu dana i više. U odgovorima SIT-a pojašnjenje da se radi o evidenciji čiji je rukovalac zbirke podataka direktor Uprave policije shodno Zakonu o graničnoj kontroli.

Takođe je traženo da se osposobi posebna kancelarija u koju bi koristili članovi KT-a za uvid u birački spisak, izvorne registre i registre izdatih ličnih dokumenata. Bilo je riječi da prostoriju koriste ne samo članovi KT-a nego i lica koja oni ovlaste. Vuk Maraš je tražio da može da dođe više lica iz MANS-a kako bi kontrolisali podatke. Soba još nije u funkciji ono što se postavlja kao pitanje je da li članovi KT-a, pa samim tim i lica koja bi oni ovlastili ima pravni osnov da vrše uvid u ove podatke.

U prilogu su:

- Zapisnik sa prvog sastanka
- Zahtjev člana KT-a Maraša od 06.07.2016. godine i odgovor koji je dostavio SIT
- Zahtjev člana KT-a Radovića od 07.07.2016. godine

Drugi sastanak Koordinacionog tijela održan 11.07.2016. godine - prisustvovala Nataša Starovlah-Knežević

11.07.2016. prosljeđena na mail pitanja Spasoja Papića koja je prethodno tražio SNP i i po kojima su dostavljeni podaci SNP-u i ministru (22.06.2016.)

12.07. 2016. ja dostavila članovima KT-a pojašnjenje kako se formira biračko mjesto i šta su upravni dani

12.07.2016. prosljeđena na mail pitanja Spasoja Papića

12.07.2016. prosljeđena na mail pitanja Radovića i ponovljeno sa prve sjednice za dobijanje podatka iz svih izvornih registara

18.07.2106. dostavljen odgovor na pitanja Papića

18.07.2016. dostavljen zapisnik sa drugog sastanka

19.07.2106. dostavljen odgovor na pitanja Radovića

19.07.2016. dostavljeni podaci ministru po zahtjevu ministra od 18.07.2016. (prepisani zahtjevi Papića).

Zahtjevi sa drugog sastanka, odnosno zahtjevi koji su prosljeđeni na mail, su bili da se dostave članovima KT-a sledeći podaci:

- Papić tražio da se dostave podaci o licima koja su prijavila prebivalište od 14.10.2012. do 09.10.2014.godine i licima koja nemaju izdat identifikacioni dokument ili imaju izdat novi pasoš ali ne i ličnu kartu. - odgovoreno je da su ovi podaci dostavljeni SNP-u po njihovom zahtjevu shodno članu 25 Zakona o biračkom spisku. Podaci su takođe dostavljeni ministru.
- Papić je tražio i podatke o biračima kojima:
  - je poslato obavještenje o promjeni podataka na biračkim mjestima,
  - je isključivo promijenjeno biračko mjesto i kojima je poslato obavještenje o promjeni istog,
  - je poslat poziv da promijene lošu adresu prebivališta,
  - su upisani u birački spisak, a koji imaju samo pasoš, a nemaju niti novu biometrijsku ličnu kartu, ni stare lične karte,
  - žive van Crne Gore, a upisani su u birački spisak.

Ove podatke je aktom tražio i ministar da se dostave njemu i svim članovima KT-a. Podaci su dostavljeni ministru. Papiću je poslat odgovor da nema pravnog osnova za dostavljanje podatka.

- Radović je tražio podatke o:
  - državljanima Crne Gore koji su prijavili prebivalište od 07.07.2014.godina do 16.10.2014.godine,
  - građanima koji na osnovu punoljetstva stiču pravo glasa od 07.07.2016. godine do 16.10.2016.godine,
  - biračima u biračkom spisku koji nemaju biometrijska dokumenta,
  - promjena nastalih u biračkom spisku od njegovog preuzimanja od strane MUP-a,

Radoviću je poslat odgovor sa statističkim podacima i pojašnjenje da se za dobijanje podataka mora obraditi MUP-u shodno članu 25 Zakona o biračkom spisku. Podaci su dostavljeni ministru.

- Radović je takođe ponovio zahtjev sa prvog sastanka da mu se elektronski dostave podaci iz svih registara.

•

U prilogu su:

- Zapisnik sa drugog sastanka,
- Zahtjev člana KT-a Papića od 11.07.2016. godine,
- Dopis od 22.06.2016. godine o dostavi podatka ministru koje je tražio i Papić,
- Zahtjev člana KT-a Papića od 12.07.2016. godine i odgovor SIT-a,
- Zahtjev člana KT-a Radovića od 12.07.2016. godine i odgovor SIT-a,
- Zahtjev ministra i dopis o dostavi podataka ministru koje je tražio i Papić
(zavedeno pod brojem 07-014/16-45543/2 dana 19.07.2016. godine),
- Zahtjev ministra i dopis o dostavi podataka ministru koje je tražio Radović
(zavedeno pod brojem 07-014/16-50183/2 dana 05.08.2016. godine).

Treći sastanak Koordinacionog tijela održan 19.07.2016. godine - prisustvovao Darko Simonović

Ponovljeni zahtjevi i to stavljeno u zaključku sa sastanka da se članovima KT-a dostave podaci koje su tražili na prvom i drugom sastanku.

Takođe su traženi i podaci o:

- biračima kojima je poslat poziv da promjene pogrešnu adresu prebivališta
- biračima kojima je isključivo promjenjeno biračko mjesto i kojima je poslato obavještenje o promjeni istog
- biračima kojima je poslato obavještenje o promjeni podataka na biračkim mjestima
- biračima koji su upisani u BS, a koji imaju samo pasoš, a nemaju niti novu biometrijsku ličnu kartu, ni stare lične
- biračima koji žive van CG, a upisani su u birački spisak.

Podaci su dostavljeni ministru.

U prilogu su:

- Zapisnik sa trećeg sastanka
- Pitanja članova KT-a od 21.07.2016. godine
- Dopis o dostavi podataka ministru koji se odnosi na pitanja KT-a od 21.07.2016.

Četvrti sastanak Koordinacionog tijela održan 29.07.2016. godine - prisustvovao Darko Simonović

29.07.2016. ministru dostavljeni podaci o brisanim licima.

29.07.2016. Vuk Maraš poslao pitanja - ovi podaci dostavljeni ministru

Na četvrtom sastanku ministar je, kako piše u zapisniku, konstatovao da SIT nije izvršio obavezu dostavljanja podataka članovima KT-a i to:

- podatke koji su članovi KT-a tražili na prvom i drugom sastanku
- podatke o licima koja predstavljaju razliku između spiska umrlih lica koje je vodio MIDT i spiska koji je generisao MUP
- podatke o licima za koje su izvršene promjene u biračkom spisku od dana kada je generisan birački spisak

Maraš je tražio sledeće podatke:

- Spisak crnogorskih državljana (ime, prezime, JMBG, adresa i svi ostali relevantni podaci iz sloga koji se vode u bazi podataka) koji su crnogorsko državljanstvo dobili od 18. oktobra 2014. godine do danas, kao i informaciju ko je od tih lica aktivan u biračkom spisku a ko ne.
- Spisak birača (ime, prezime, JMBG, adresa, opština i naziv BM) čiji je status iz "pasivnog" prešao u "aktivan" od 26. januara 2015. godine do danas.
- Spisak lica (ime, prezime, JMBG, adresa i drugi podaci) za koje je MUP obaviješten da im je oduzeta poslovna sposobnost, kao i sva akta koja je MUP dobio tim povodom.

Podaci koje je tražio Maraš su dostavljeni ministru.

U prilogu su:

- Zapisnik sa trećeg sastanka
- Dopis o dostavi podataka ministru od 29.07.2016. godine
- Zahtjev člana KT-a Maraša od 29.07.2016. godine
- Dopis o dostavi podataka ministru od 01.08.2016. godine
- Dopis o dostavi podataka ministru od 29.07.2016. godine

01.08.2016. godine sam svim članovima KT-a dostavila pismo u kom sam pojasnila da sam podatke koje su tražili članovi KT-a dostavila ministru i objasnila razloge zbog kojih se podaci ne mogu dostaviti članovima KT-a. U prilogu sam im dostavila i mišljenje načelnice Odjeljenja za zaštitu podataka o ličnosti i slobodan pristup informacijama.

Peti sastanak Koordinacionog tijela održan 02.08.2016. godine - prisustvovala Nataša Starovlah-Knežević

Na sastanku su članovima koordinacionog tijela podjeljeni CD-ovi sa podacima koji su dostavljani ministru i kutija sa kopijama rješenja za lica koja su izgubila poslovnu sposobnost. Ovo je urađeno od starne službenika Direktorata za upravne unutrašnje poslove koji vode zapisnike za Koordinaciono tijelo. Ja sam odbila da primim i CD-eove i kopije rešenja o lišavanju poslovne sposobnosti. Ovom sastanku su prisustvovali: Branka Mišurović-Bešović, Dušan Slijepčević, Sandra Bugarin, Dragana Ranitović, Spasoje Kovačević, Miodrag Radović, predstavnik MANS-a mislim Rakočević i ja. Sa sastanka mi nije dostavljen zapisnik. Koliko imam informaciju on nije ni napravljen. To je jedini sastanak, do sada, koordinacionog tijela za koji nije napravljen zapisnik.

Ono što želim da naglasim je činjenica da su članovima Kooridnacionog tijela dostavljeni lični podaci građana bez pravnog osnova.

Za dostavu podataka koje su tražili članovi KT-a obratio se MANS sa zahtjevima shodno članu 25 Zakona o biračkom spisku.

U prilogu su:

- Tri zahtjeva MANS-a od 02.08.2016 godine i dopisi SIT-a o dostavi traženih podataka
- Zahtjev MANS-a od 08.08.2016 godine i dopisi SIT-a o dostavi traženih podataka.

Dopisom ministra broj 014/16-50183/2 od 02.08.2016. godine (dopis je dostavljen kao prilog broj 10) je tražio da dostavimo i kopije rešenja suda o oduzimanju poslovne sposobnosti. Ovaj zahtjev smo prosljedili Direktoratu za upravne unutrašnje poslove koji nas je mailom obavjestio da su kopije sudskih rješenja o gubitku poslovne sposobnosti dostavljene u kabinet ministra.

Ono što u svemu vidim kao najveći problem je činjenica da dolazi do enormnog odliva ličnih podataka i njihove prekomjerne upotrebe. Po količini podataka koja je uzeta postoji realna opasnost da neko negdje formira paralelan informacijski sistem onome koji po zakonu ima MUP. Naime, dostavljeni su sledeći podaci:

- na zahtjev ministra Gorana Danilovića dostavljeni su podaci svih lica koja se nalaze u registru crnogorskih državljanja - podaci za 873.465 lica,
- na zahtjev direktorice Direktorata za upravne unutrašnje poslove Sandre Bugarin dostavljeni su podaci svih lica koja se nalaze u registru crnogorskih državljanja a nemaju elektronski pasoš - podaci za 298.449 lica,
- na zahtjev direktorice Direktorata za upravne unutrašnje poslove Sandre Bugarin dostavljeni su podaci za sva maloljetna lica koja se nalaze u registru prebivališta - podaci za 132.884 lica,
- na zahtjev ministra Gorana Danilovića dostavljeni su podaci svih lica koja se nalaze u registru crnogorskih državljanja a nemaju prebivalište u Crnoj Gori - podaci za 105.666 lica,
- na zahtjev MANS-a i direktorice Direktorata za upravne unutrašnje poslove Sandre Bugarin dostavljen je registar umrlih - podaci za 237.552 lica.

Polazeći od činjenice da sve parlamentarne stranke i NVO kojima DIK da ovlašćenje imaju pravo na dostavu biračkog spiska u elektronskoj formi, a shodno gore navedenim podacima koji su dostavljeni, lako je zaključiti sledeće:

Van sistema MUP-a su podaci svih lica koja se nalaze u registru crnogorskih državljanja, podaci gotovo svih lica koji se nalaze u registru prebivališta (birači su lica iz registra prebivališta sa uslovom prebivališta dvije godine plus dostavljeni su podaci za sva maloljetna lica), podaci svih lica koja se nalaze u registru umrlih. Ovi podaci predstavljaju oko 90% podataka za lica koja se nalaze u izvornim registrima MUP-a. Odnosno kada su u pitanju crnogorski državljani faktički su dostavljeni podaci iz svih registara. Napominjem da se sva lica koja se nalaze u registru crnogorskih državljana, shodno Zakonu, nalaze i u registru rođenih.

Van sistema MUP-a, još uvijek, nisu dati podaci iz registra prebivališta za punoljetna lica koja imaju prebivalište u Crnoj Gori manje od dvije godine (njih je 1512) i nisu dati podaci iz registra rođenih za lica koja su rođena u Crnoj Gori a nisu crnogorski državljani.

Upozoravam da direktorica Direktorata za upravne unutrašnje poslove Sandra Bugarin zahtjeva velike količine podataka na prenosivim medijima i pored činjenice da su službenicima Direktorata, shodno njihovim ovlaštenjima, preko aplikativnih rješenja dostupni svi podaci. Takođe zbog zaštite informacionog sistema na računarima koji su u Direktoratu za upravne unutrašnje poslove nije omogućena obrada podataka sa prenosivih medija, što znači da se podaci koji se dostavljaju direktorica Direktorata za upravne unutrašnje poslove ne obrađuju unutar infromacionog sistema MUP-a.

U periodu na kom sam bila na godišnjem odmoru, shodno rješenju ministra, od 25.08 do 12.09.2016. godine, šef Biroa za za projektovanje i administraciju informacionih sistema Drako Simonović upoznao me je da su dostavljeni lični podaci građana po sledećim zahtjevima:

- na zahtjev MANS-a i direktorice Direktorata za upravne unutrašnje poslove Sandre Bugarin dostavljen je štampani spisak za 1.002 lica,
- na zahtjev direktorice Direktorata za upravne unutrašnje poslove Sandre Bugarin dostavljeni su podaci za sva lica koja se nalaze u registru umrlih- podaci za 237.628 lica,
- na zahtjev direktorice Direktorata za upravne unutrašnje poslove Sandre Bugarin dostavljeni su podaci za sva lica koja su podnijela zahtjev za izdavanje pasoša u diplomatsko-konzularnim predstavništvima- podaci za 20.083 lica,
- na zahtjev direktorice Direktorata za upravne unutrašnje poslove Sandre Bugarin dostavljeni su podaci za sva lica koja nisu preuzela ličnu kartu ili pasoš- podaci za 5.278 lica.

Dakle neki zahtjevi za dostavljanjem podataka, konkretno registra umrlih, se ponavlja dva puta. Takođe je traženo i dostavljeni su lični podaci lica irelevantni za bilo kakvu analizu za potrebe MUP-a. Potpuno je nebitno gdje crnogorski državljani podnosi zahtjev za dobijanje pasoša.

Od Socijalističke narodne partije 01.09.2016. godine dobili smo zahtjev za dostavljanje ličnih podataka shodno članu 17. Zakona o biračkom spisku. Kako zahtjev nije bio shodno članu 25 Zakona o biračkom spisku za mišljenje o dostavi traženih ličnih podataka (njih 292.190) zatražili smo mišljenje načelnice Odjeljenja za zaštitu podataka o ličnosti i slobodan pristup informacijama i dobili odgovor da podatke ne možemo dostaviti jer nema pravnog osnova.

U prilogu dostavljamo Zahtjev SNP-a i mišljenje načelnice Odjeljenja za zaštitu podataka o ličnosti i slobodan pristup informacijama.

Od direktorice Direktorata za upravne unutrašnje poslove Sandre Bugarin 01.09.2016. godine dobili smo zahtjev za dostavu ličnih podataka za sve strance sa stalnim boravkom u Crnoj Gori. Takođe smo i za ovu dostavu podataka zatražili mišljenje načelnice Odjeljenja za zaštitu podataka o ličnosti i slobodan pristup informacijama i dobili odgovor da podatke ne možemo dostaviti. U prilogu dostavljamo Zahtjev direktorice Direktorata za upravne unutrašnje poslove Sandre Bugarin i mišljenje načelnice Odjeljenja za zaštitu podataka o ličnosti i slobodan pristup informacijama.

Od MANS-a 06.09.2016. godine dobili smo zahtjev za dostavljanje ličnih podataka koji treba da sadrže i broj lične karte birača. Kako zahtjev nije bio shodno članu 25 zakona o biračkom spisku, jer podatak o broju identifikacionog dokumenta ne utiče na tačnost i ažurnost biračkog spiska za mišljenje o dostavi traženih ličnih podataka zatražili smo mišljenje načelnice Odjeljenja za zaštitu podataka o ličnosti i slobodan pristup informacijama i dobili odgovor da podatke ne možemo dostaviti jer nema pravnog osnova.

U prilogu dostavljamo Zahtjev MANS-a i mišljenje načelnice Odjeljenja za zaštitu podataka o ličnosti i slobodan pristup informacijama.

Od MANS-a 06.09.2016. godine dobili smo zahtjev za dostavljanje ličnih podataka koji treba da sadrže i broj pasoša birača.

Kako zahtjev nije bio shodno članu 25 Zakona o biračkom spisku, jer podatak o broju identifikacionog dokumenta ne utiče na tačnost i ažurnost biračkog spiska za mišljenje o dostavi traženih ličnih podataka zatražili smo mišljenje načelnice Odjeljenja za zaštitu podataka o ličnosti i slobodan pristup informacijama i dobili odgovor da podatke ne možemo dostaviti jer nema pravnog osnova. U prilogu dostavljamo Zahtjev MANS-a i mišljenje načelnice Odjeljenja za zaštitu podataka o ličnosti i slobodan pristup informacijama.

Za potrebe Koordinacionog tijela ministar je dao nalog da se opremi kancelarija u kojoj bi članovi Koordinacionog tijela i, po zahtjevu MANS-a, druga lica mogli da preko aplikativnog rješenja vrše uvid u sve izvorne registre i registre izdataih dokumenata. Aplikativno rješenje koje se zahtjeva da se instalira nema ograničenja u broju lica za koje se podaci mogu pretraživati.

Aplikativno rješenje ima log u koji se bilježi koje korisničko ime je koga dana i koje podatke pretraživalo. Od načelnice Odjeljenja za zaštitu podataka o ličnosti i slobodan pristup informacijama dobili smo mišljenje da nema zakonskog osnova da članovi Koordinacionog tijela koriste aplikativno rješenje koje omogućava uvid u izvorne registre i registre izdatih dokumenata. Ministar insistira da se oprema u kancelariji stavi u funkciju.

Takođe od direktorice Direktorata za upravne unutrašnje poslove Sandre Bugarin smo dobili usmeni zahtjev da se svim članovima Koordinacionog tijela omogući korišćenje aplikativnog rješenja da vrše uvid u sve izvorne registre i registre izdataih dokumenata. Zahtjev za korišćenje navedenog uputio je i MANS 08.09.2016. godine za lica Aleksandra Maškovića i Mitra Batrovića koji nijesu članovi Koordinacionog tijela (prilog 34). Molimo Vas da izreknete mjeru privremene zabrane obrade ličnih podataka preko aplikativnog rješenja za uvid u sve izvorne registre i registre izdatih dokumenata koje je instalirano na opremi u navedenoj kancelariji.

Molimo Vas da izreknete mjeru privremene zabrane obrade ličnih podataka po zahtjevima dostavljenim u prilogima, kao i da izreknete mjeru privremene zabrane obrade ličnih podataka koje vodi Direktorat za upravne unutrašnje poslove a za koje nema pozitivnog mišljenja, bez obzira ko je podnosilac zahtjeva.”

Ova Izjava je zavedena u Ministarstvu unutrašnjih poslova pod brojem 07-051/16-61007/1 dana 14.09.2016. godine.

U prilogu ove izjave su dostavljena i mišljenja Zore Čizmović, načelnice Odjeljenja za zaštitu ličnih podataka o ličnosti i slobodan pristup informacijama MUP-a zavedena u MUP-a: 08 br. 206/16-59125 i 59126/4 od 12.09.2016. godine, 08 br. 206/16-55184 i 57805/4 od 07.09.2016. godine i 08 br. 014/16-46180/1 od 20.07.2016. godine.

Dana 27.09.2016. godine je nastavljen nadzor sa početkom u 10 časova. Postupajući po zahtjevu kontrolora, Generalna direktorica Direktorata za upravne unutrašnje poslove, dostavila je sljedeću dokumentaciju:

- Zahtjev Mreže za afirmaciju nevladinih organizacija - MANS br.07-014/16-52420/1-014-33/2016 od 08.08.2016. godine, u kojem se traži dostavljanje spiska od 5.989 lica, koliko je iznosila razlika u broju birača između biračkog spiska MUP-a i biračkog spiska Ministarstva za informaciono društvo i telekomunikacije.
- Službeno ovlaštenje za posmatranje izbora za izbor poslanika u Skupštinu Crne Gore koji će se održati 16 oktobra 2016. godine, a koje je izdato za prestavnike mansa: Vuka Maraša, Mašković Aleksandra, Ćupić Pavla, Batrović Mitra i Radulović Veselina, od strane Državne izborne komisije br. 301/2 od 18.07.2016. godine.
- Nalog od strane Generalne direktorice direktorata za upravne unutrašnje poslove Sandre Bugarin br. 03-20/16-56302/1 od 26.08.2016. godine, kojim je traženo od Službe za informacione tehnologije (SIT) da dostavi podatke (ime, prezime, JMB i zadnja adresa stanovanja), za lica koja su aplicirala za putne isprave u diplomatsko-konzularnim predstavništva u Crnoj Gori.
- Dopis od strane načelnice Službe za informacione tehnologije (SIT) Nataše Starovlah-Knežević br. 20/16-56302 od 29.08.2016. godine, vezano za dopis br. 20/16-56302/2 od 26.08.2016. godine, u kojem se kaže da se u prilogu dopisa dostavljaju podaci na CD-u.
- Nalog od strane Generalne direktorice direktorata za upravne unutrašnje poslove Sandre Bugarin br. 03-204/16-56410/1 od 26.08.2016. godine, kojim je traženo od Službe za informacione tehnologije (SIT) da dostavi spisak lica iz Registra umrlih sa osnovnim ličnim podacima (ime i prezime, JMB, mjesto zadnjeg prebivališta i adresu).
- Dopis od strane načelnice Službe za informacione tehnologije (SIT) Nataše Starovlah-Knežević br. 240/16-56410 od 29.08.2016. godine, vezano za dopis br. 204/16-56410/1 od 26.08.2016. godine, u kojem se kaže da se u prilogu dopisa dostavljaju podaci na CD-u,
- Nalog od strane Generalne direktorice direktorata za upravne unutrašnje poslove Sandre Bugarin br. 03-270/16-56303/1 od 26.08.2016. godine, kojim je traženo od Službe za informacione tehnologije (SIT) da dostavi spisak lica koja imaju biometrijsku putnu ispravu, a nemaju prebivalište (ime, prezime i JMB).

- Dopis od strane načelnice Službe za informacione tehnologije (SIT) Nataše Starovlah-Knežević br. 270/16-56303 od 29.08.2016. godine, vezano za dopis br. 270/16-56303/1 od 26.08.2016. godine, u kojem se kaže da se u prilogu dopisa dostavljaju podaci na CD-u,
- Nalog od strane Generalne direktorice direktorata za upravne unutrašnje poslove Sandre Bugarin br. 03-209/16-57129/1 od 30.08.2016. godine, kojim je traženo od Službe za informacione tehnologije (SIT) da dostavi spisak lica (ime i prezime, JMB, poslednja adresa stanovanja), za lica koja su podnijela zahtjeve za lične karte i pasoše, a iste nisu preuzeli.
- Dopis od strane načelnice Službe za informacione tehnologije (SIT) Nataše Starovlah-Knežević br. 209/16-57129 od 31.08.2016. godine, vezano za dopis br. 209/16-57129/1 od 30.08.2016. godine, u kojem se kaže da se u prilogu dopisa dostavljaju podaci na CD-u,
- Nalog od strane Generalne direktorice direktorata za upravne unutrašnje poslove Sandre Bugarin br. 03-209/16-57128/1 od 30.08.2016. godine, kojim je traženo od Službe za informacione tehnologije (SIT) da dostavi na CD-u spisak lica (ime i prezime, JMB, adresa, opština), za lica koja nemaju uredno prijavljenu adresu po opštinama, kao i lica koja imaju prebivalište, a nemaju lične karte, po opštinama.
- Dopis od strane načelnice Službe za informacione tehnologije (SIT) Nataše Starovlah-Knežević br. 209/16-57128 od 31.08.2016. godine, vezano za dopis br. 209/16-57128/1 od 30.08.2016. godine, u kojem se kaže da se u prilogu dopisa dostavljaju podaci na CD-u,
- Nalog od strane Generalne direktorice direktorata za upravne unutrašnje poslove Sandre Bugarin br. 03-202/16-54827 od 19.08.2016. godine, kojim je traženo od Službe za informacione tehnologije (SIT) da dostavi na CD-u spisak maloljetnih lica po opštinama u Crnoj Gori (ime i prezime, JMBG, adresa).
- Dopis od strane načelnice Službe za informacione tehnologije (SIT) Nataše Starovlah-Knežević br. 202/16-54827 od 22.08.2016. godine, vezano za dopis br. 202/16-54827 od 19.08.2016. godine, u kojem se kaže da se u prilogu dopisa dostavljaju podaci na CD-u za maloljetna lica po opštinama u Crnoj Gori (ime, prezime, JMBG, adresa), koji su crnogorski državljani i nijesu upisani u registar umrlih i imaju evidentirano prebivalište.
- Nalog od strane Generalne direktorice direktorata za upravne unutrašnje poslove Sandre Bugarin br. 03-202/16-54828 od 19.08.2016. godine, kojim je traženo od Službe za informacione tehnologije (SIT) da dostavi na CD-u spisak maloljetnih lica po opštinama u Crnoj Gori (ime i prezime, JMBG, adresa) koji će do 16.09.2016. godine napuniti 18 godina.

- Dopis od strane načelnice Službe za informacione tehnologije (SIT) Nataše Starovlah-Knežević br. 202/16-54828 od 22.08.2016. godine, vezano za dopis br. 202/16-54828 od 19.08.2016. godine, u kojem se kaže da se u prilogu dopisa dostavljaju podaci na CD-u za maloljetna lica po opštinama u Crnoj Gori koja će do 16.09.2016. godine napuniti 18 godina (ime, prezime, JMBG, adresa), koji su crnogorski državljani i nijesu upisani u registar umrlih i imaju evidentirano prebivalište.
- Nalog od strane Generalne direktorice direktorata za upravne unutrašnje poslove Sandre Bugarin br. 03-209/16-61541/1 od 16.09.2016. godine, kojim je traženo od Službe za informacione tehnologije (SIT) da dostavi: od ukupnog broja štampanih obavještenja biračima, koliko je samo za promjenu biračkog mjesta po opštinama od 21.01.2015. godine do danas; broj birača po opštinama koji nemaju važeću ličnu kartu, važeći pasoš, koji nemaju ni pasoš ni ličnu kartu; broj umrlih lica po opštinama od 01.01.2016. godine.
- Dopis od strane načelnice Službe za informacione tehnologije (SIT) Nataše Starovlah-Knežević br. 209/16-61541/2 od 19.09.2016. godine, vezano za dopis br. 209/16-61541/1 od 16.09.2016. godine, u kojem se kaže da se u prilogu dopisa dostavljaju podaci u tabelama na tri strane.
- Dopis od strane načelnice Službe za informacione tehnologije (SIT) Nataše Starovlah-Knežević br. 20/16-49403/1 od 29.07.2016. godine, vezano za Zahtjev od strane Sandre Bugarin dostavljen putem e-mail-a dana 29.07.2016. godine, u kojem se kaže da se u prilogu dopisa dostavljaju traženi podaci.
- Dopis od strane načelnice Službe za informacione tehnologije (SIT) Nataše Starovlah-Knežević br. 07-014/16-49894/1 od 01.08.2016. godine, vezano za usmeni zahtjev od strane Gorana Danilovića, ministra unutrašnjih poslova dostavljen je spisak lica koja su upisana u registar državljana nakon 16.10.2014. godine, odnosno bila upisana u birački spisak, u kojem se kaže da se u prilogu dopisa dostavljaju podaci na CD-u.
- Dopis od strane Šefa biro-a Darka Simonovića, Služba za informacione tehnologije (SIT) br. 07-20/16-61476/1 od 16.09.2016. godine, vezano za usmeni zahtjev od strane Gorana Danilovića, ministra unutrašnjih poslova kojim je zahtevano da se dostavi putem CD-a: crnogorski državljani koji nijesu upisani u registar umrlih, a nemaju prebivalište "upareni" sa licima koja se nalaze u biračkom spisku i spisak lica koja su dobila otpust iz Crnogorskog državljanstva, u kojem se kaže da se u prilogu dopisa dostavljaju podaci na CD-u.

- Dopis od strane načelnice Službe za informacione tehnologije (SIT) Nataše Starovlah-Knežević br. 07-014/16-50032/1 od 02.08.2016. godine, vezano za zaključak sa četvrtog sastanka Koordinacionog tijela za praćenje implementacije izbornog zakonodavstva: lica koja su trajno izgubila poslovnu sposobnost, lica koja se nalaze u BS-u, a po osnovu punoljetstva stiču pravo glasa do 16.10.2016. godine, u kojem se kaže da se u prilogu dopisa dostavljaju podaci na CD-u.
- Dopis od strane načelnice Službe za informacione tehnologije (SIT) Nataše Starovlah-Knežević br. 07-211/16-53997 od 18.08.2016. godine, vezano za zahtjev od strane Gorana Danilovića, ministra unutrašnjih poslova br. 211/16-53997/1 od 15.08.2016. godine u kojem se u prilogu dopisa dostavljaju podaci na CD-u.
- Dopis od strane načelnice Službe za informacione tehnologije (SIT) Nataše Starovlah-Knežević br. 07-014/16-50183/2 od 05.08.2016. godine, vezano za zahtjev od strane Gorana Danilovića, ministra unutrašnjih poslova br. 014/16-50183/2 od 02.08.2016. godine, u kojem se u prilogu dopisa dostavljaju podaci na CD-u (nema_nova_dok.xls za 10.294 lica; nema_dok.xls za 1.645 lica; punoljetstvo.xls za 2.358 lica; 2 godine preb.xls za 246 lica i državljanstvo.xls za 53.167 lica). U dopisu se napominje da je fajl punoljetstvo.xls dostavljen i dopisom broj 07-014/16-50032/1 od 02.08.2016. godine, a zahtjev za dostavu rješenja o državljanstvu je već dostavljen i Direktoratu za upravne unutrašnje poslove dopisom broj 20/16-49403/1 od 29.07.2016. godine, kako bi oni dostavili rješenja ministru, a što se tiče rješenja o gubitku poslovne sposobnosti ista je u kabinetu ministra dostavio Direktorat za upravne unutrašnje poslove.
- Nalog od strane Generalne direktorice direktorata za upravne unutrašnje poslove Sandre Bugarin br. 03-211/16-59467/1 od 07.09.2016. godine, kojim je traženo od Službe za informacione tehnologije (SIT) da dostavi na CD-u spisak lica koja su dobila otpust iz crnogorskog državljanstva.
- Dopis od strane načelnice Službe za informacione tehnologije (SIT) Nataše Starovlah-Knežević br. 07-014/16-49300/1 od 29.07.2016. godine, vezano za usmeni zahtjev sa sastanka koordinacionog tijela od strane Gorana Danilovića, ministra unutrašnjih poslova, a vezano za birače koji su bili brisani u preuzetom biračkom spisku (koji je vodio MIDT) zbog činjenice smrti a sada se nalaze u biračkom spisku, u kojem se u prilogu dopisa dostavljaju podaci na CD-u.
- Zahtjev MANS-a br. 07-014/16-52420/1 (014-33/2016) od 08.08.2016. godine kojim se traži dostava spiska 5.986 lica, koliko je iznosila razlika u broju birača između biračkog spiska Ministarstva unutrašnjih poslova i biračkog spiska Ministarstva za informaciono društvo i telekomunikacije (MIDT).

- Dopis od strane načelnice Službe za informacione tehnologije (SIT) Nataše Starovlah-Knežević br. 07-014/16-52420/2 od 10.08.2016. godine, vezano za akt broj 014/16-52420/1 od 08.08.2016. godine, u kojem se dostavljaju podaci Sandri Bugarin, Generalnoj direktorici direktorata za upravne unutrašnje poslove na CD-u za 6.760 lica.

ZAPISNICI:

- **Zapisnik sa 1.** sastanka Koordinacionog tijela (KT) za praćenje implementacije izbornog zakonodavstva, održanog 05.07.2016. godine, na kojem su doneseni zaključci:
  1. Da se dostavi šta je realizovano u radu Radne grupe obrazovane za realizaciju i praćenje aktivnosti vezanih za sprovođenje obaveza MUP-a iz Zakona o izboru odbornika i poslanika i Zakona o biračkom spisku do sada od formiranja;
  2. MUP da u pisanoj formi dostavi odgovore na pitanja članova Koordinacionog tijela (KT);
  3. Potrebno je pripremiti obrazac izjave o obaveznosti čuvanja tajnosti ličnih podataka koje članovi tima saznaju tokom rada KT, koji će biti potpisan na narednoj sjednici;
  4. Zadužuje se MUP da pripremi dopis Upravi policije – Sektoru za obezbjeđenje ličnosti i objekata, kako bi se stvorili uslovi za nesmetan ulaz u zgradu članovima KT;
  5. Zadužuje se MUP da uputi OEBS-u i Delegaciji Evropske unije, radi imenovanja predstavnika koji bi uzeli učešće u radu KT;
  6. Zadužuje se MUP da uloži dodatne napore kako bi se osposobila posebna kancelarija za potrebe KT.

- **Zapisnik sa 2.** sastanka Koordinacionog tijela za praćenje implementacije izbornog zakonodavstva, održanog 11.07.2016. godine, na kojem su doneseni zaključci:
  1. Rješenje ministra se mora poštovati;
  2. Potrebno je dostaviti sve informacije koje članovi KT zahtijevaju;

3. Potrebno je svim članovima KT dostaviti na CD-u excel-u kojim licima su izvršene promjene u BS od formiranja BS u januaru pa do danas;
4. Razmišljati u pravcu objedinjavanja kampanje evidentiranja umrlih lica u registar umrlih i promjene u biračkog spiska;
5. Članovi KT su potpisali izjavu o čuvanju tajnosti podataka i pridržavanja tajnosti postupka.

➤ **Zapisnik sa 3.** sastanka Koordinacionog tijela za praćenje implementacije izbornog zakonodavstva, održanog 19.07.2016. godine, na kojem su doneseni zaključci:

1. Obavezuje se MUP da svim članovima KT dostavi tražene podatke u roku od 48 časova, shodno Rješenju ministra o obrazovanju Koordinacionog tijela za praćenje implementacije izbornog procesa;
2. Zadužuje se MUP da osnuje "call centar" najkasnije do 01.09.;
3. Zadužuje se MUP da dostavi svim članovima na CD-u podatke koje su tražili na prvom i drugom sastanku KT;
4. Potrebno je izvršiti korekcije u rubrikama BS na način kako su tražili gospodin Radović i gospodin Papić.

➤ **Zapisnik sa 4.** sastanka Koordinacionog tijela za praćenje implementacije izbornog zakonodavstva, održanog 27.07.2016. godine, na kojem su doneseni zaključci:

1. Zadužuju se MUP da napravi posebnu bazu podataka koja je sastavni dio BS, a gdje će se evidentirati brisani birači iz BS;
2. Zadužuje se MUP da dostavi listu lica koja predstavljaju razliku između spiska umrlih lica koje je vodio MID i spiska lica koje je generisao MUP;
3. Zadužuje se MUP da dostavi klasifikovano tabelarni presjek svakog osnova koji je ukucan u aplikaciju za poslednja dva mjeseca;
4. Zadužuje se MUP da dostavi spisak lica koja su trajno izgubila poslovnu sposobnost;
5. Zadužuje se MUP da dostavi broj lica koja su prešla iz pasivnog u aktivno stanje;
6. Zadužuje se MUP da dostavi spisak lica koja se nalaze u BS, a po osnovu punoljetstva stiču pravo glasa do 16.10.2016. godine.

➤ **Zapisnik sa 5.** sastanka Koordinacionog tijela za praćenje implementacije izbornog zakonodavstva, održanog 02.08.2016. godine, na kojem su doneseni zaključci:

1. Članovima KT koji su ujedno i službenici MUP ne dostavljati pripremljeni materijal, ukoliko nije drugačije odlučeno;
2. KT u skladu sa zajedničkim aktivnostima podržava stav MUP po nalogu upućenog SIT-u, odnosno načelnici, Direktoratu za upravne unutrašnje poslove, odnosno generalnoj direktorici i Odjeljenju za zaštitu podataka o ličnosti i slobodan pristup informacijama, odnosno načelnici, za preuzimanje aktivnosti iz nadležnosti ovih organizacionih jedinica, odnosno za izvršavanje odgovarajućih promjena u registrima i u BS po službenoj dužnosti;
3. KT zahtjeva dodatne provjere za ona lica koja se nalaze u BS, a nemaju zakonskog osnova za to;
4. Naredna sjednica neće biti održana sledeće nedelje zbog godišnjih odmora, a o terminu sledeće članovi KT će biti blagovremeno obaviješteni.

➤ **Zapisnik sa 6.** sastanka Koordinacionog tijela za praćenje implementacije izbornog zakonodavstva, održanog 19.08.2016. godine, na kojem su doneseni zaključci:

1. Ministar će iskoristiti pravo da pozove dva ili tri stručnjaka iz odgovarajućih oblasti, radi pružanja konsultativnih usluga za potrebe Koordinacionog tijela;
2. Zadužuje se Ministarstvo unutrašnjih poslova da na CD-u dostavi spisak od 105.631 lica koja se nalaze u Registru državljana, a nemaju prebivalište. Ta lica je potrebno izdvojiti i upariti sa biračkim spiskom;
3. Obavezuje se Ministarstvo unutrašnjih poslova da u okviru Registra državljana sistematizuje posebnu cijelinu registra državljana koji su živi i ne nalaze se u registru umrlih (jer sadašnja baza daje sve podatke - i žive i mrtve);
4. Provjera AFIS sistema barem dva puta prije zaključenja biračkog spiska;
5. Zadužuje se Ministarstvo unutrašnjih poslova da na CD-u dostavi spisak lica koja su zadnjih 6 mjeseci prijavila prebivalište u Budvi, Kotoru, Gusinju i Andrijevici;

6. Zadužuje se Ministarstvo unutrašnjih poslova da dostavi spisak lica koja su dobila otpust iz crnogorskog državljanstva;
7. Zadužuje se Ministarstvo unutrašnjih poslova da dostavi spisak maloljetnih lica po opštinama u CG koja će do 16.10.2016. godine napuni 18 godina;
8. Zadužuje se Ministarstvo unutrašnjih poslova da dostavi spisak maloljetnih lica koja su crnogorski državljani i nisu upisani u Registar umrlih i imaju evidentirano prebivalište;
9. Zadužuje se Ministarstvo unutrašnjih poslova da kontaktira mobilne operatere radi mogućnosti uvođenja slanja SMS poruka, kako bi građani i na taj način mogli da provjere gdje glasaju.

➤ **Zapisnik sa 7.** sastanka Koordinacionog tijela za praćenje implementacije izbornog zakonodavstva, održanog 07.09.2016. godine, na kojem su doneseni zaključci:

1. Počinje sa radom „call centar“ radi pružanja besplatnih informacija o upisu u birački spisak i biračkom mjestu građana;
2. Zadužuje se Ministarstvo unutrašnjih poslova da dostavi spisak lica koja su u poslednjih godinu dana prijavila prebivalište na teritoriji Budve, Kotora, Gusinja i Andrijevice. Za svaku tu promjenu prebivališta potrebno je dostaviti pravni akt na osnovu kojeg je izvršena terenska provjera prebivališta;
3. Upućen dopis Direktoratu za upravne unutrašnje poslove da omogući uvid u sve izvorne registre političkim subjektima i NVO sektorima;
4. Zadužuje se Ministarstvo unutrašnjih poslova da članovima Koordinacionog tijela dostavi Akcioni plan za implementaciju i praćenje izbornog zakonodavstva Ministarstva unutrašnjih poslova iz nadležnosti Direktorata za upravne unutrašnje poslove;
5. Zadužuje se Ministarstvo unutrašnjih poslova da dostavi svih 140 000 promjena nastalih u biračkom spisku, u cijelini i po jedinici lokalne samouprave.

U ovom zapisniku se između ostalog navodi da je Koordinacionom tijelu, shodno zaključcima sa predhodnog sastanaka dostavljeno sljedeće: spisak lica koja su dobila otpust iz crnogorskog državljanstva i spisak maloljetnih lica po opštinama u CG koja će do 16.10.2016. godine napuniti 18 godina.

➤ **Zapisnik sa 8.** sastanka Koordinacionog tijela za praćenje implementacije izbornog zakonodavstva, održanog 16.09.2016. godine, na kojem su doneseni zaključci:

1. Zadužuje se Ministarstvo unutrašnjih poslova da u elektronskoj formi dostavi broj ličnih karata i broj pasoša svih lica u Crnoj Gori koji ih posjeduju u skladu sa zahtjevom koji je MANS ranije podnio (ime, prezime, JMB, broj lične karte, broj pasoša);
2. Zadužuje se Ministarstvo unutrašnjih poslova da dostavi spisak lica od juna 2009. godine do danas koja su izvadila pasoše u diplomatsko konzularnim predstavništvima i zahtjeve za izdavanje istog (ime, prezime, JMB, adresa);
3. Zadužuje se Ministarstvo unutrašnjih poslova da dostavi spisak lica koja imaju samo pasoše, a ne i novu ličnu kartu (ime, prezime, JMB, adresa);
4. Zadužuje se Ministarstvo unutrašnjih poslova da dostavi u elektronskoj formi spisak od 5051 birača kojima je promijenjen datum prebivališta u Crnoj Gori;
5. Zadužuje se Ministarstvo unutrašnjih poslova da dostavi spisak lica kojima su poslali pozivi za korigovanje otisaka prstiju po područnim jedinicama i filijalama.

Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja u postupku nadzora konstatuje se sljedeće

Na osnovu dokumentacije u koju je kontrolor imao uvid kao i izjava datih od strane Sandre Bugarin, Generalne direktorice Direktorata za upravne unutrašnje poslove i Nataše Starovlah Knežević, konstatuje se da su podaci iz Biračkog spiska i Izvornih registara korišćeni suprotno namjeni za koju su prikupljeni i od strane MUP-a kao rukovaoca dostavljani članovima Koordinacionog tijela koje ne spada u kategoriju zakonskih korisnika predmetnih podataka.

Podaci su dostavljani na CD-u na način što Služba za informacione tehnologije dostavlja jedan CD, a nakon toga službenici Direktorata za upravne unutrašnje poslove narezuju CD-ove za sve članove Koordinacionog tijela i iste im dostavljaju lično (na ruke).

Članovima Koordinacionog tijela dostavljena su **rješenja za lica koja su izgubila poslovnu sposobnost.**

Da su na 7 sastanku Koordinacionog tijela održanog 07.09.2016. godine dostavljeni sljedeći lični podaci: **spisak lica koja su dobila otpust iz crnogorskog državljanstva i spisak maloljetnih lica po opštinama u CG koja će do 16.10.2016. godine napuniti 18 godina.**

Dostavljanje ličnih podataka iz Biračkog spiska i izvornih registara (**ime i prezime, JMB birača, datum i mjesto rođenja, državljanstvo, pol, mjesto prebivališta i adresa, datum prijave posljednjeg prebivališta, naziv jedinice lokalne samouprave, broj i naziv biračkog područja, brojevi biračkih mjesta koji mu pripadaju, broj i naziv biračkog mjesta. Podaci iz izvornih registara: matičnih registara rođenih i umrlih, registar crnogorskih državljanina, registar prebivališta, spisak lica koja su dobila otpust iz crnogorskog državljanstva i spisak maloljetnih lica po opštinama u CG koja će do 16.10.2016. godine napuniti 18 godina, rješenja za lica koja su izgubila poslovnu sposobnost**), od strane rukovodila zbirke ličnih podataka Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore na uvid, (dostavljanjem CD-a) članovima Koordinacionog tijela za praćenje implementacije izbornog procesa, koje je obrazovano Rješenjem br.050/16-42220/1 od 01.07.2016 godine je u suprotnosti sa članovima 2, 6, 10, 17 i 24 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Zakonom o biračkom spisku koji predstavlja pravni osnov za vršenje obrade ličnih podataka, putem uvida u lične podatke iz biračkog spiska od strane, korisnika ličnih podataka, odnosno treće strane je propisano u članu 21, da se pravo na uvid u birački spisak ostvaruje na način što je Ministarstvo dužno da opštinskoj izbornoj komisiji za birački spisak opštine, parlamentarnoj stranci, podnosiocu potvrđene izborne liste i nevladinoj organizaciji kojoj je od strane nadležnog organa izdato ovlaštenje za praćenje izbora, na njihov zahtjev, u roku od 48 časova od dana prijema zahtjeva, elektronskim putem omogućiti uvid u birački spisak, kao i u promjene koje su u njemu izvršene.

Uvid u promjene iz stava 1 ovog člana podrazumijeva i uvid u promjene izvršene u izvornim registrima i dokumentaciju na osnovu koje su te promjene izvršene.

Ministarstvo je dužno da subjektima iz stava 1 ovog člana, na njihov zahtjev, omogući pristup biračkom spisku i podacima iz stava 2 ovog člana, putem kompjuterske veze korišćenjem naprednog elektronskog sertifikata za korišćenje programskog rješenja iz stava 2 ovog člana, u vremenu od dana raspisivanja izbora do dana proglašenja konačnih rezultata izbora.

Ostvarivanje prava iz st. 1, 2 i 3 ovog člana Ministarstvo je dužno omogućiti parlamentarnoj stranci, na njen zahtjev, i u vremenu koje nije obuhvaćeno izbornom kampanjom. Pravo na uvid u službenu dokumentaciju je propisano članom 24 Zakona o biračkom spisku na način da je Ministarstvo dužno da ovlašćenom predstavniku parlamentarne stranke i potvrđene izborne liste, na njihov zahtjev, omogući uvid u službenu dokumentaciju na osnovu koje se vrši promjena u biračkom spisku (dokumentacija: državljanstva, ličnih karata građana, odjave i prijave mjesta prebivališta, matičnog broja građana, matične registre rođenih i umrlih).

Uvid se vrši u službenim prostorijama organa kod kojih se službena dokumentacija nalazi. Način ostvarivanja uvida u službenu dokumentaciju iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Pravo na dostavu podataka, propisano je članom 25 Zakona o biračkom spisku kojim se precizira da je Ministarstvo dužno da parlamentarnoj stranci, podnosiocu potvrđene izborne liste i nevladinoj organizaciji kojoj je od strane nadležnog organa izdato ovlašćenje za praćenje izbora, na njihov zahtjev, dostavi podatke koji utiču na tačnost i ažurnost vođenja biračkog spiska, u roku od 48 časova od dana prijema zahtjeva.

Podaci iz stava 1 ovog člana su podaci o: postupanju po podnijetim zahtjevima građana za sticanje crnogorskog državljanstva i otpustu iz crnogorskog državljanstva, prijavi i odjavi prebivališta, postupanju po podnijetim zahtjevima za dobijanje lične karte i izdatim ličnim kartama, promjeni imena lica, promjeni jedinstvenog matičnog broja građana, kao i drugi podaci o građanima koji utiču na tačnost i ažurnost biračkog spiska. Članom 26 Zakona o biračkom spisku utvrđeno je da nadzor nad primjenom ovog zakona vrši Državna izborna komisija.

Članom 2 stavovi 1 i 2 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti je propisano da se podaci o ličnosti (u daljem tekstu: lični podaci) moraju obrađivati na pošten i zakonit način. Lični podaci ne mogu se obrađivati u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade niti na način koji nije u skladu sa njihovom namjenom.

Članom 6 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti je propisano da u slučaju kad su namjena ličnih podataka i način njihove obrade propisani zakonom, rukovalac zbirke ličnih podataka određuje se tim zakonom.

Obrada ličnih podataka u smislu člana 9 stav 1 tačka 2 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti je radnja kojom se automatski ili na drugi način lični podaci prikupljaju, evidentiraju, snimaju, organizuju, čuvaju, mijenjaju, povlače, koriste, **vrši uvid u njih**, otkrivaju putem prenosa, objavljuju ili na drugi način čine dostupnim, svrstavaju, kombinuju, blokiraju, brišu, uništavaju, kao i bilo koja druga radnja koja se vrši na ličnim podacima.

Članom 9 stav 1 tačka 4 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti predviđeno je da je treća strana, odnosno korisnik ličnih podataka je svako fizičko ili pravno lice, državni organ, organ državne uprave, organ lokalne samouprave ili lokalne uprave i drugi subjekti koji vrše javna ovlašćenja, koji imaju pravo da obrađuju lične podatke, a nije lice čiji se lični podaci obrađuju, prvobitni rukovalac zbirke ličnih podataka, obrađivač ličnih podataka ili lice zaposleno kod rukovaoca zbirke ličnih podataka ili obrađivača ličnih podataka.

Obrada ličnih podataka u smislu člana 10 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti može se vršiti po prethodno dobijenoj saglasnosti lica čiji se lični podaci obrađuju, koja se može opozvati u svakom trenutku. Obrada ličnih podataka vrši se bez saglasnosti lica ako je to neophodno radi: 1) izvršavanja zakonom propisanih obaveza rukovaoca zbirke ličnih podataka; 2) zaštite života i drugih vitalnih interesa lica koje nije u mogućnosti da lično da saglasnost; 3) izvršenja ugovora ako je lice ugovorna strana ili radi preduzimanja radnji na zahtjev lica prije zaključivanja ugovora; 4) obavljanja poslova od javnog interesa ili u vršenju javnih ovlašćenja koja su u djelokrugu rada, odnosno nadležnosti rukovaoca zbirke ličnih podataka ili treće strane, odnosno korisnika ličnih podataka; 5) ostvarivanja na zakonu zasnovanog interesa rukovaoca zbirke ličnih podataka ili treće strane, odnosno korisnika ličnih podataka, izuzev ako takve interese treba ograničiti radi ostvarivanja i zaštite prava i sloboda lica.

Davanje ličnih podataka na korišćenje trećoj strani, odnosno korisniku ličnih podataka, je propisano članom 17 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti na način da, ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 10 i 13 ovog zakona, rukovalac zbirke ličnih podataka mora trećoj strani, odnosno korisniku ličnih podataka, na njegov zahtjev, dati lične podatke koji su mu potrebni.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana sadrži informacije o kategorijama ličnih podataka koji se traže, njihovoj namjeni, pravnom osnovu za korišćenje i davanje podataka na korišćenje, vremenu korišćenja i dovoljno podataka za identifikaciju lica čiji se podaci traže.

Naime, jasno se članom 17 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti propisuje da mora biti ispunjen uslov a to je postojanje pravnog osnova, za korišćenje i davanje podataka na korišćenje trećoj strani odnosno korisnicima ličnih podataka. U konkretnom slučaju Koordinaciono tijelo obrazovano Rješenjem MUP-a nema status zakonskog korisnika, obzirom da isto nije prepoznato Zakonom o biračkom spisku, a samim tim ne može imati status korisnika ličnih podataka u smislu Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

U konkretnom se utvrđuje da se dostavljanje ličnih podataka iz biračkog spiska od strane rukovaoca zbirke ličnih podataka Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore članovima Koordinacionog tijela za praćenje implementacije izbornog procesa, kao trećoj strani odnosno korisniku ličnih podataka u smislu člana 9 stav 1 tačke 4 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti nije propisano Zakonom o biračkom spisku, kao pravnim osnovom za obradu ličnih podataka putem uvida, već je isti utvrđen stavom 6 predmetnog rješenja Ministarstva unutrašnjih poslova što je u suprotnosti sa članom 2, 6, 10, 17, Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Kako je članom 2 stavovi 1 i 2 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti definisano da se podaci o ličnosti moraju obrađivati na pošten i zakonit način te da se ne mogu obrađivati u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade niti na način koji nije u skladu sa njihovom namjenom a koja je precizirana članovima 21, 24 i 25 Zakona o biračkom spisku, dostavljanje podataka od strane MUP-a članovima Koordinacionog tijela je bez zakonskog osnova i suprotno namjeni propisanoj Zakonom o biračkom spisku, kao i suprotno članu 17 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Članom 24 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti propisuje se: da rukovalac zbirke ličnih podataka i obrađivač ličnih podataka obavezni su da obezbijede tehničke, kadrovske i organizacione mjere zaštite ličnih podataka, radi zaštite od gubitka, uništenja, nedopuštenog pristupa, promjene, objavljivanja, kao i od zloupotrebe. Mjere zaštite ličnih podataka iz stava 1 ovog člana moraju odgovarati prirodi i karakteru podataka koji se obrađuju, uzimajući u obzir najviši nivo tehnologije i troškove njihovog sprovođenja. Ako se obrada ličnih podataka vrši elektronskim putem, rukovalac zbirke ličnih podataka obavezan je da obezbijedi da se u informacionom sistemu automatski evidentiraju korisnici ličnih podataka, podaci koji su obrađivani, pravni osnov za korišćenje podataka, broj predmeta, vrijeme odjave i prijave sa sistema i po potrebi datum do kad podaci o korisniku nijesu dostupni licu čiji su podaci obrađivani.

Rukovalac zbirke ličnih podataka obavezan je da odredi koji zaposleni i kojim ličnim podacima imaju pristup, kao i kategorije podataka koje se mogu dati na korišćenje i pod kojim uslovima.

Rukovalac zbirke ličnih podataka dozvoljava pristup zbirkama ličnih podataka i vodi evidenciju o korisnicima ličnih podataka u skladu sa svojim aktom.

Članom 24 stav 3 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti je na jasan i nedvosmislen način propisana zakonska obaveza rukovaoca zbirke ličnih podataka u ovom slučaju Ministarstva unutrašnjih poslova da obezbijedi da se u informacionom sistemu automatski evidentiraju korisnici ličnih podataka, podaci koji su obrađivani i pravni osnov za korišćenje podataka koji je u smislu člana 6 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti propisan Zakonom o biračkom spisku kojim je preciziran krug subjekata koji mogu ostvariti uvid u birački spisak.

Radnja dostavljanja ličnih podataka na uvid od strane rukovaoca zbirke birački spisak Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore članovima Koordinacionog tijela za praćenje implementacije izbornog procesa je u suprotnosti sa članom 24 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Ministarstvo unutrašnjih poslova u svojstvu rukovaoca zbirke ličnih podataka je dužno u smislu članova 21 i 24 i 25 Zakona o biračkom spisku omogućiti pristup biračkom spisku, trećoj strani, odnosno korisniku ličnih podataka i to: opštinskoj izornoj komisiji za birački spisak opštine, parlamentarnoj stranci, podnosiocu potvrđene izborne liste, i nevladinoj organizaciji kojoj je od strane nadležnog organa izdato ovlašćenje za praćenje izbora a da istim nije prepoznato pravo na obradu putem uvida članovima Koordinacionog tijela za praćenje implementacije izbornog procesa.

Kako Zakonom o biračkom spisku nije utvrđen pravni osnov za obradu ličnih podataka drugih korisnika ličnih podataka osim za subjekte precizirane članom 21 stav 1 Zakona o biračkom spisku bilo koji vid obrade ličnih podataka u smislu člana 9 stav 1 tačka 2 a suprotno članu 2, 6, 10, 17 i 24 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti predstavlja direktnu povredu odredaba Zakona o zaštiti podataka o ličnosti kojima se reguliše zakonita obrada ličnih podataka.

Koordinaciono tijelo nije prepoznato kao korisnik ličnih podataka u Zakonu o biračkom spisku čiji članovi mogu ostvariti pravo uvida u birački spisak, pravo na davanje podataka i pravo na uvid u službenu dokumentaciju iz kog razloga nijesu ispunjeni uslovi iz člana 10 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Rukovalac zbirke ličnih podataka Ministarstvo unutrašnjih poslova u konkretnom slučaju nema pravni osnov definisan u Zakonu o biračkom spisku za pravilnu primjenu člana 17 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti da Koordinacionom tijelu za praćenje implementaciju izbornog procesa kao korisniku ličnih podataka, na njegov zahtjev, da lične podatke koji su mu potrebni, niti je Zakonom o biračkom spisku propisani pravni osnov za korišćenje podataka od strane članova Koordinacionog tijela, a koji bi morao od strane rukovaoca zbirke ličnih podataka u ovom slučaju Ministarstva unutrašnjih poslova biti naveden u informacionom sistemu u kojem se automatski evidentiraju svi korisnici ličnih podataka u smislu člana 24 stav 3 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti a u vezi člana 4 Zakona o biračkom spisku kojim je propisano da se birački spisak vodi kao elektronska zbirka ličnih podataka.

Zakonski korisnici ličnih podataka propisani su Zakonom o biračkom spisku, te se podaci iz Biračkog spiska i Izvornih registara mogu dostavljati isključivo subjektima koji su prepoznati navedenim Zakonom. MUP-a kao rukovalac zbirke ličnih podataka „Birački spisak evidencija biračkih područja i biračkih mjesta“ je dužno da se prilikom davanja ličnih podataka na korišćenje trećoj strani pridržava odredbi Zakona o biračkom spisku kao i Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, te cijeneći da se radi o podacima u elektronskoj formi, u potpunosti primjenjuje član 24 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, kako bi se navedeni podaci koristili isključivo od strane ovlašćenih subjekata i u svrhe propisane zakonom.

Primjedbe, izjave, zahtjevi za izuzeće i druge relevantne činjenice i okolnosti :

Subjekt nadzora je upoznat sa sadržinom zapisnika i isti potpisuje

Pravna pouka

Subjekt nadzora može u roku od osam dana od dana prijema zapisnika, podnijeti prigovor Agenciji, shodno članu 68 stav 3 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Nadzor je završen dana, 27.09.2016. godine

Zapisnik uručen dana: _____

Subjekt nadzora:

Za Agenciju:
Mladen Prelević, kontrolor

